



1

## CAP vesienhoidon suunnittelussa

- Vesienhoidon toimenpiteet suunniteltu alkusyksyllä 2021 olleen CAP-suunnittelun tilanteen mukaan → myöhemmin muutoksia CAP-suunnitelmaan
- Esitys perustuu 22.12.2021 Euroopan komissiolle toimitettuun Suomen CAP-suunnitelmaan, johon voi edelleen tulla muutoksia jatkovalmistelun eri vaiheissa

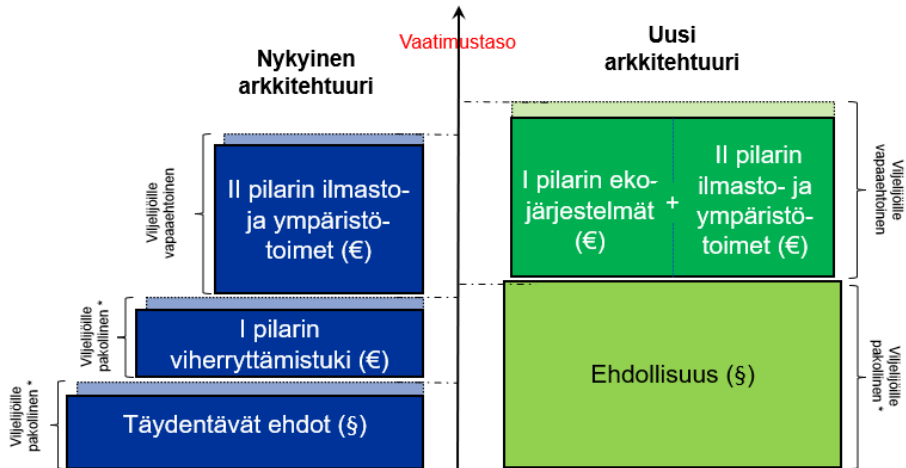


5.4.2022

2

# Vihreä arkkitehtuuri

Neuvontapalvelut ↔ Osaamisen siirto ↔ Innovaatiot ↔ Yhteistyö



5.4.2022

3

## Lakisäätöiset hoitovaatimukset (SMR)

Ympäristö- ja ilmasto SMR:t (tietyt artiklat)

**SMR 1: Vesipuidedirektiivi (uusi)**

**SMR 2: Nitraattidirektiivi**

**SMR 3: Lintudirektiivi**

**SMR 4: Luontodirektiivi**

**SMR 7: EU:n kasvinsuojeluaineasetus**

**SMR 8: Torjunta-ainedirektiivi (uusi)**



5.4.2022

4

## Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimukset (GAEC)

GAEC 1 A. Pysyvän nurmen alan kansallinen seuranta ja B. Kansallinen ylim. lisävaatimus (uusi)

GAEC 2 Turvemaiden suojelu

GAEC 3 Sängen polttokiello

GAEC 4 Suojakaistat vesistöjen varrella (väh. 3 m) (muutos)

GAEC 5 Kaltevien vesistöjen varsien maanmuokkaus (kuten GAEC 4) (uusi)

GAEC 6 A. Talviaikainen vähimmäismaanpeite (uusi) ja B. kesantojen maanpeite

GAEC 7 Viljelyn monipuolistaminen (muutos)

GAEC 8 Väh. 4 % peltoalasta kesantoa (Varsinais-Suomi, Uusimaa, Ahvenanmaa) (muutos), maisemapiirteiden säilyttäminen, puiden leikkauskielto lintujen pesimäaikana, haitallisten vieraskasvilajien torjunta

GAEC 9 Pysyvän nurmen säilyttäminen Natura 2000 -alueilla



5.4.2022

5

## Ekojärjestelmä (1/2)

### Talviaikainen kasvipeite

- Muokkaamaton sänki tai tietyt 1- tai moniv. kasvit seuraavan kevään kylvötoihin asti
- Ei kevennetty muokkaus, suojavyöhykkeet, turvepeltojen nurmet tai moma-alat, tietyt GAEC-alat
- Tukitasoa ei kytketty osuuksiin tilan alasta kuten nykyisin

### Luonnonhoitonurmet\*

- Monivuotinen nurmikasvusto, monilajiseksi kehittyneet luonnonvaraisia heiniä ja ruohovartisia kasveja sisältävät vanhat nurmikasvustot
- Siemenseoksen painosta enintään 20 % N<sub>2</sub>-sitojakasveja, ei lannoitusta, kasvinsuojeluaineita saa käyttää vain päättämisen yhteydessä
- Niitettävä joka toinen vuosi paitsi vaikeissa rikkakasvitilanteissa joka vuosi
- Enintään 10 % luonnonhoitonurmea tukikelpoisesta alasta C-alueella
- Ei tietyt GAEC-alat



5.4.2022

6

## Eköjärjestelmä (2/2)

### Viherlannoitusnurmet\*

- Nurmiheinäkasvien ja typensitojakasvien seos, väh. 4 lajia ja seoksen painosta vähintään 20 % N<sub>2</sub>-sitojakasvia
- Ei lannoitusta, kasvinsuojeluaineita saa käyttää vain kasvustoa päätettäessä
- Samalle kasvustolle tuki enintään 3 v. peräkkäin
- Niitto 2. vuonna paitsi vaikeissa rikkakasvitilanteissa joka vuosi
- Ei luomu, tietyt GAEC-alat

### Monimuotoisuuskasvit\*

- Pölyttäjähönteis-, maisema-, riista-, niitty- tai peltolintukasvien siemenseos, joka on kylvetty kyseisenä vuonna, syyskylvöiset ed. syksynä; väh. 2 lajia
- Lannoitus sallittu kasvustoa perustettaessa ja kasvinsuojeluaineiden käyttö ennen kasvuston perustamista ja tietyn päivän jälkeen
- Ei tarvitse niittää, ei saa niittää ennen määriteltävää ajankohtaa, ei saa laiduntaa
- Riistakasvien sadon saa korjata riistaeläinten ruokintaan
- Samalle kasvulohkolle ilmoitetuille niitty- ja peltolintukasveille voidaan myöntää monimuotoisuuskasvien tuki enintään 2 v. peräkkäin



5.4.2022

\* yhteensä enintään 25 % pinta-alasta

7

## Ympäristökorvaus

### Ympäristösitoumus: tilakohtainen ja lohko-kohtaiset toimenpiteet

- **Tilakohtainen toimenpide:** Yhteisenä viljavuusnäytteen, lohkokirjanpito ja ympäristö-ilmastosuunnitelma + 2 valinnaisista toimenpidettä/vuosi
- **Lohko-kohtaiset toimenpiteet:** Vapaaehtoisia
- Ravinteiden käyttörajat siirtyvät kaikkien viljelijöiden noudatettavaksi lainsäädännön kautta.
- Korvauskelpoinen ala säilyy
- 5-vuotinen

### Ympäristösopimukset

- Kosteikkojen hoito
- Maatalousluonnon ja maiseman hoito
- Alkuperäisrotujen kasvattaminen ja alkuperäiskasvien viljely
- Toimenpiteet geenivaraohjelman toteuttamiseksi



5.4.2022

8

## Tilakohtainen toimenpide – valinnaiset

- Ympäristöteemainen koulutus (esim. hiiliviljely, monimuotoisuus tms.)
- Monivuoiset monimuotoisuuskaistat
  - Kahden 1-vuotista kasvia kasvavan peruslohkon ympärille 3 m monimuotoisuuskaista
- Maaperän seurantatieto
  - 2 peruslohkolla laaja maa-analyysi, joka sisältää C ja orgaanisen aineksen määrän analyysit sekä jonkin maan kasvukuntoa tai ravinnetilaa kuvaavan tutkimuksen; tai lohkolta analyysi peltomaan laatutekijöistä maaperän skannauslaitteistolla
- Lanta/biokaasutoimenpide
  - Käytössä lannan separaattori tai laskeutusmenetelmä tai tuensaajan maataloustoiminnassa syntynyttä lantaa biokaasutetaan tai luovutetaan tilalle, joka tuottaa lantaa korkeintaan vain vähän tai tuensaaja toimittaa nurmea biokaasulaitokseen
- Pölyttäjien ravintokasvit
  - 2 eri peruslohkolla pölyttäjille ravintoa tarjoavia 1- ja 2-vuotisia tuotantokasveja
- Täsmäviljelyn edistäminen
  - Tuensaajalla tai käyttämällään urakoitsijalla käytössä jokin monista täsmäviljelylaitteista
- Käytössä kasvinsuojelun seuranta- ja tunnistussovellus



5.4.2022

9

## Lohkokohtaiset toimenpiteet (1/2)

- Maanparannus- ja saneerauskasvit
  - Lohkoilla, jotka ovat olleet edellisenä vuonna 1-vuotisten tuotantokasvien viljelyssä
  - Max 20 % korvauskelpoisesta alasta
  - Maanparannuskasvi 1- vuotinen (esim. muokkausretikka, sinimailanen, valkomesikkä)
  - Sama kasvulohko max 2 vuotta peräkkäin
- Kerääjäkasvit
  - 1-vuotisen tuotantokasvin aluskasvina tai sen sadonkorjuun jälkeen
  - Max 30 % korvauskelpoisesta alasta
  - Voi perustaa seuraavan vuoden satokasvin
- Kiertotalouden edistäminen
  - Levitettävä peltolohkolle lietelantaa, virtsaa, lietelannasta erotettua nestejätettä tai nestemäistä orgaanista lannoitevalmistetta sijoittavilla tai multaavilla laitteilla tai lisättävä peltolohkolle orgaanista materiaalia
  - Liette voi olla omalta tilalta, kuivalanta ei
  - Liette 15 m<sup>3</sup>/ha, orgaaniset runsasravinteiset nesteet 5 m<sup>3</sup>/ha, kiinteä orgaaninen aines 10 m<sup>3</sup>/ha
- Suojavyöhyke
  - RUSLE 15 -mallin perusteella eroosioherkillä, pohjavesi- tai Natura 2000 -alueiden pelloilla, ymp.sopimuksella hoidettavan kosteikon reunalla
- Turvepeltojen nurmet
  - Tuotantonurmi
  - Kasvusto tulee korjata korjata, saa lannoittaa, uusinta ilman muokkausta



5.4.2022

10

## Lohkokohtaiset toimenpiteet (2/2)

- **Valumavesien hallinta**
  - Toteutettava säätösalaajitetulla loholla pohjaveden pinnan nostoa/laskua
  - Altakastelussa vesitaloutta säädeltävä salaojajoastojen kautta tapahtuvan kastelun ja säädetyn kuivatuksen avulla
  - Kuivatusvesien kierrätyksessä peltoalueelta kertyvät valumavedet varastoitava kevätkuivatuksen ja rankkasateiden aikana erilliseen riittävän suureen altaaseen, josta ne kuivana kautena johdetaan kasteluvetenä takaisin pellolle
  - Turvemaat, hapen sulfaattimaa
- **Puutarhakasvien vaihtoehtoiset kasvinuojelumenetelmät**
  - Toteutettava vähintään yhtä biologista tai mekaanista torjuntamenetelmää koko sitoumuskauden ajan
- **Lintupellot**
  - Viljeltävä luonnonvaraisten kurkien, hanhien tai laulujoutsenten suosimia tuotantokasveja tavanomaisen viljelykäytännön mukaan tavoitteena normaaliasotaa tuottava kasvusto
  - Paikkatietoaineisto
  - Tilakohtainen vähimmäisala 10 ha ja max 50 % korvauskelpoisesta alasta
  - Maksetaan lohkoille, joilla vähäistä suurempaa ruokailua/levähdystä siten, että tuotantokasvin selvää määrällistä/laadullista vaurioitumista



5.4.2022

11

## Ympäristösopimukset

- **Kosteikkojen hoito**
  - Tuensaaja: viljelijä, rekisteröity yhdistys tai vesioikeudellinen yhteisö
  - Vähintään 0,3 ha
  - Korvauskelpoinen ala: sopimukseen hyväksyttävä kosteikkoalue, kosteikoksi muutettu turvepelto, tulva-alueen, luonnonmukaistetun uoman tai kaksitasouoman alle jääneet ja hoitotoimien kohteena olevat maa-alat, tulvatasanne tai tulvapelto + hoidon kannalta riittävät suoja-alueet
  - Sopimus myös pienten kosteikkojen, pohjapatojen ja tulvapeltoalueiden muodostamisesta ja hoidosta
  - Kosteikko ei ole maatalousmaata
- **Maatalousluonnon ja maiseman hoito**
- **Alkuperäisrotujen kasvattaminen ja alkuperäiskasvien viljely**
- **Toimenpiteet geenivaraohjelman toteuttamiseksi**



5.4.2022

12



## Luomukorvaus

- Merkittävä tavoitealan nosto
- Saa olla pellot luomussa ja eläimet tavanomaiset
- Myyntikasvivaatimus 30 % kaikille, mutta luomukotieläintilat ja niiden yhteistyötilat vapautuvat tietyin edellytyksin; vaatimus ei koske siirtymävaiheessa olevaa alaa.



5.4.2022

13



## Kohdentaminen

- **VESISTÖ**
  - Lannoiterajoitukset, Pohjaveden suojelu, Kasvinsuojelun vaatimukset ja Suojakaistat, Talviaikainen vähimmäismaanpeite, Kesantojen maanpeite, Tuottamaton ala (ehdollisuus)
  - Luonnonhoitonurmet, Monimuotoisuuskasvit, Talviaikainen kasvipeite (EKO)
  - Suojavyöhykkeet, Kerääjäkasvit, Maanparannus- ja saneerauskasvit, Valumavesien hallinta, Turvemaiden nurmet, Kiertotalouden edistäminen, Kosteikkojen hoito, tilakohtaisen toimenpiteen lannankäyttöä ja täsmäviljelyä edistävät toimet (YMP)
  - Luomu, investoinnit (mm. kosteikot, ojitus, lannan prosessointi ja levityskalusto)



5.4.2022

14

## Vesistökuormitusta vähentävät toimenpiteet

Maatalouden vesistökuormitusta vähentävät keskeiset CAP:n toimenpiteet (kokonaisvaikuttavuus)				
Toimi	Vähennetään typpikuormitusta vesistöihin	Vähennetään liukaisen fosforin kuormitusta vesistöihin	Vähennetään partikkelifosforin kuormitusta vesistöihin	Vähennetään eroosiota
Kokonaisvaikuttavuus (kt/v)				
Talviaikainen kasvipeite (säski- ja kasvipeite)	1 957 240	-9 731	88 193	100 206 000
Ympäristökorvauksen tilakohtainen toimenpide	1 394 600			
Kiertotalouden edistäminen	126 000	7 079	11 200	0
Kosteikkojen hoito -sopimus	55 080		44 880	6 978 840
Kosteikkojen investointi	48 600		39 600	6 157 800
Muut CAP:n toimenpiteet	2 418 480	6 052	6 127	1 657 360
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>6 000 000</b>	<b>3 400</b>	<b>190 000</b>	<b>115 000 000</b>



5.4.2022

<https://mmm.fi/cap27/ymparistovaikuttavuusarvio>

15

## Eräitä vesiensuojelutoimia



5.4.2022

16



## Mossanin kosteikko, WWF



Kuvat: Viivi Kaasonen/WWF



5.4.2022

Etsi kosteikon paikkoja viljelyalueiden ulkopuolelta.  
Kaivaminen kalliimpaa kuin patoaminen.

17

## Mossanin kosteikko, WWF



Kuva: Viivi Kaasonen/WWF



5.4.2022

18



19



Kuvat: Kulmala

20



Kuvat: Kulmala

21



Kuvat: Kulmala

22



Kuva: Liisa Hämäläinen



Kuva: Kaisa Västilä

23



Kuvat: A. Kulmala

Ojaa voi myös perata, aina ei tarvitse kaivaa.



5.4.2022

24

## Varaudu myös kasteluun



Kuvat: A. Kulmala



5.4.2022

25

## Kuidut, rakennekalkki



Kuvat: A. Kulmala



5.4.2022

26



Kuvat: A. Kulmala



**Muista hyvät  
viljelykäytännöt.**

27



**”Maan toimiva rakenne ja vesitalous ovat peltojen kasvukunnon perusta ja samalla vesiensuojelun ensimmäinen askel. Mitä paremmin viljelykasvit pystyvät hyödyntämään niille annetut ravinteet, sitä vähemmän niitä jää huuhtoutumiselle alttiiksi.”**

<https://www.mtk.fi/vesiohjelma>



5.4.2022

28



**MTK:n  
ja SLC:n  
vesiohjelma**

Tavoitteena  
vesien hyvä tila

**SLC**